

Coimisiún na Scrúduithe Stáit

An Ardteistiméireacht 2022

**Aistriúchán
Ar Scéim Mharcála**

Cuntasaíocht

Ardleibhéal

Nóta do mhúinteoirí agus do scoláirí faoi úsáid na scéimeanna marcála foilsithe

Níl na scéimeanna marcála a fhoilsíonn Coimisiún na Scrúduithe Stáit ceaptha lena n-úsáid mar cháipéisí astu féin. Is áis riachtanach iad ag scrúdaitheoirí a théann faoi oiliúint i léirléamh agus i gcur i bhfeidhm ceart na scéime. Mar chuid den oiliúint sin, as measc rudaí eile, déantar samplaí d'obair na scoláirí a mharcáil agus déantar plé ar na marcanna a bhronntar, mar mhaithe le cur i bhfeidhm ceart na scéime a shoiléiriú. Déanann Scrúdaitheoirí Comhairleacha monatóireacht ar obair na scrúdaitheoirí ina dhiaidh sin le cinntiú go gcuirtear an scéim mharcála i bhfeidhm go comhleanúnach agus go beacht. Bíonn an Príomhscrúdaitheoir i bhfeighil an phróisis agus is gnách go mbíonn Príomhscrúdaitheoir Comhairleach ag cuidiú leis. Is é an Príomhscrúdaitheoir an t-údarás deiridh i dtaca le cé acu a cuireadh an scéim mharcála i bhfeidhm i gceart ar aon phiosa d'obair iarrthóra nó nár cuireadh.

Is cáipéisí oibre na scéimeanna marcála. Cé go n-ullmhaítear dréachtscéim mharcála roimh an scrúdú, ní chuirtear bailchríoch uirthi go dtí go gcuireann scrúdaitheoirí i bhfeidhm ar obair iarrthóirí í agus go dtí go mbailítear agus go meastar an t-aiseolas ó na scrúdaitheoirí uile, i bhfianaise raon iomlán na bhfreagraí a thug na hiarrthóirí, leibhéal foriomlán deacrachta an scrúdaithe agus an ghá le comhleanúnachas caighdeán a choimeád ó bhliain go bliain. Aistriúchán ar an scéim chríochnaithe atá sa cháipéis fhoilsithe seo, mar a cuireadh i bhfeidhm ar obair na n-iarrthóirí uile í.

Is cóir a nótáil i gcás scéimeanna ina bhfuil freagraí nó réitigh eiseamláireacha nach bhfuil sé i gceist a chur in iúl go bhfuil na freagraí ná na réitigh sin uileghabhálach. D'fhéadfadh sé go bhfuil leaganacha éagsúla nó malartacha ann a bheadh inghlactha freisin. Ní mór do na scrúdaitheoirí tuillteanas gach freagra a mheas agus téann siad i gcomhairle lena Scrúdaitheoirí Comhairleacha nuair a bhíonn amhras orthu.

Scéimeanna Marcála san am atá le teacht

Ní cóir talamh slán a dhéanamh d'aon rud a bhaineann le scéimeanna marcála san am atá le teacht bunaithe ar scéimeanna a bhí ann cheana. Cé go mbíonn na bunphrionsabail mheasúnachta mar an gcéanna, is féidir go mbeadh athrú ar shonraí marcála cineál áirithe ceiste i gcomhthéacs na páirte a bheadh ag an gceist sin sa scrúdú foriomlán bliain áirithe ar bith. Bíonn sé de fhreagracht ar an bPríomhscrúdaitheoir bliain áirithe ar bith a dhéanamh amach cén tslí is fearr a chinnteoidh go measfar obair na n-iarrthóirí go cothrom agus go cruinn, agus go gcoimeádfar caighdeán comhleanúnach measúnachta ó bhliain go bliain. Dá réir sin, d'fhéadfadh gnéithe de struchtúr, de mhionsonraí agus de chur i bhfeidhm na scéime marcála in ábhar áirithe athrú ó bhliain go bliain gan rabhadh.

Ceist 1 (a) Cuntais dheireanach cuideachta déantúsaíochta Cuntas

déantúsaíochta McGuigan Teo. don bhliain dar críoch 31/12/2021

75

Cuntas déantúsaíochta don bhliain dar críoch 31/12/2021[1].		
Stoc tosaigh amhábhair	27,300[1]	
Ceannacháin amhábhair (N 1)	709,400[4]	
Stoc deiridh amhábhair	(28,300) [1]	
Costas na h-amhábhair a úsáideadh		708,400
Costais Dhíreacha		
Pá monarchan (N2)	88,440[4]	
Ríchíosanna	29,600[1]	
Fruiliú trealaimh speisialta	37,800[1]	155,840
Buanchostas		864,240
Forchostais Monarchan		
Forchostais Ghinearálta Monarchan (N3)	114,300[6]	
Dímheas Gléasra agus Innealra N4	47,625[4]	
Caillteanas ar Inneall (N5)	2,375[3]	
Dímheas ar fhoirgneamh monarchan (N6)	20,246[3]	184,546
		1,048,786
Móide Stoc Tosaigh d'Obair atá Idir Lámha	38,650 [2]	
Lúide Stoc Deiridh d'Obair atá Idir Lámha	27,600 [2]	11,050
		1,059,836
Lúide Díolachán Dramhábhair (N7)		(11,950) [3]
Costas na Déantúsaíochta		1,047,886

Cuntas Brabúis Trádála agus Caillteanais do McGuigan Teo. don bhliain dar críoch 31/12/2021		
Díolacháin (N8)		1,660,800 [4]
Lúide Costas Díolachán		
Stoc Tosaigh	38,400 [1]	
Costas Déantúsaíochta	1,047,886[2]	
Stoc Deiridh (N9)	(49,000) [3]	(1,037,286)
Ollbhrabús		623,514
<u>Lúide Speansais</u>		
<u>Costais Díola agus Dáileacháin</u>		
Drochfhiach {N10}	1,500 [2]	
Speansais díola	45,000 [2]	
Méadú i soláthar in aghaidh Drochfhiach (N11)	212[4]	
<u>Speansais Riaracháin</u>		
Speansais riaracháin	57,900 [2]	
		(104,612)
		518,902
Móide Ioncam Oibriúcháin		
Cíos	15,700 [3]	
Lascaine	<u>5,350 [3]</u>	<u>21,050</u>
Brabús oibriúcháin		539,952
Ioncam infheistíochta (N12)		7,500 [2]
Ús ar bhintíúir (N13)		(23,000) [4]
Glanbhrabús		524,452
Díbhinn Íochta		(27,500) [2]
Brabús coinnithe		496,952
Iarmhéid Brabúis/Caillteanais 01/01/2021		69,500 [2]
Iarmhéid Brabúis/Caillteanais 31/12/2021		566,452 [3]

Clár Comhardaithe McGuigan Teo. mar a bhí ag 31/12/2021			
Sócmhainní seasta inláimhsithe	Costas	Dímheas Cuntais	Glanluach leabhar
Foirgnimh Mhonarchan (N14 agus N15)	1,012,300 [3]	45,246[2]	967,054
Gléasra agus Innealra (N16 agus N17)	310,000 [2]	77,000 [3]	233,000
	1,322,300	122,246	1,200,054
Sócmhainní Airgeadais			
Infheistíochtaí			250,000[2]
Sócmhainní Reatha			
Stoc Deiridh Amhábhair	28,300 [2]		
Stoc Deiridh d'Obair atá Idir Lámha	27,600 [2]		
Stoc Deiridh – Earraí Críochnaithe	49,000 [3]	104,900	
Féichiúnaithe (N18)	81,550 [5]		
Lúide Soláthar in Aghaidh Drochfhiach	(3,262) [1]	78,288	
Ioncam infheistíochta dlite (N19)		4,700 [2]	
		187,888	
Dliteanais Reatha:			
Banc (N20)	80,900 [4]		
Creidiúnaithe (N21)	60,000 [3]		
ÍMAT	1,850 [1]		
Pá dlite	740 [1]		
Ús dlite ar bhintíúir (N22)	18,000 [2]	(161,490)	26,398
			1,476,452
Maoinithe ag			
Bintíúir	Údaraithe	Eisithe	300,000[2]
Gnáth-scairchaipiteal	1,500,000 [1]	460,000 [1]	
Scairchaipiteal tosaíochta	<u>500,000</u> [1]	<u>150,000</u> [1]	
	2,000,000	610,000	
Cúlchiste Ioncaim / Iarmhéid Brabúis & Caillteanais 31/12/2021		566,452 [1]	1,176,452
			1,476,452

Ceist 1 A

1.	Ceannacháin	$760,400 + 11,000 - 62,000$	709,400
2.	Pá	$148,000 + 740 - 60,300$	88,440
3.	Forchostais Ghinearálta Monarchan	$126,700 - 1,400 - 11,000$	114,300
4	Dímheas Innealra	$12,750 + 34,875$ NÓ $1,125 + 46,500$	47,625
5.	Caillteanas ar Inneall	$30,000 - 7,000 - 20,625$	2,375
6.	Dímheas foirgneamh	$2\% \times 1,012,300$	20,246
7.	Díolachán Dramhábhair	$18,950 - 7,000$	11,950
8.	Díolacháin	$1,650,000 + 10,800$	1,660,800
9.	Stoc Deiridh - FG	$58,000 - 9,000$	49,000
10.	Drochfhiacha	$5,000 \times 30\%$	1,500
11.	Méadú i soláthar in aghaidh drochfhiach	$3,262 - 3,050$	212
12.	Ioncam infheistíochta	$4\% \text{ of } 250,000 \times .75$	7,500
13.	Ús bintiúir	$5,000 + 18,000$ NÓ $3,000 + 20,000$	23,000
14.	Foirgnimh - costas	$890,000 + 60,300 + 62,000$	1,012,300
15.	Foirgnimh -AD	$25,000 + 20,246$	45,246
16	Innealra - costas	$340,000 - 30,000$	310,000
17.	Innealra - AD	$50,000 + 47,625 - 20,625$	77,000
18.	Féichiúnaithe	$76,350 + 10,800 - 5,000$ $- 600$	81,550
19.	Ioncam infheistíochta dlite	$7,500 - 2,800$	4,700
20.	Banc	$85,000 - 3,500 - 600$	80,900
20.	Banc	$76,200 + 4,700$	80,900
21.	Creidiúnaithe	$61,400 - 1,400$	60,000
22.	Ús dlite	$23,000 - 5,000$	18,000

Ceist 1 (b) Cuntais Deiridh Cuideachta**Cuntas Trádála, Brabúis agus Caillteanais McCormack Teo. don bhliain dar críoch 31/12/2021 [1]**

		€	€	€
Díolacháin				1,850,000 [1]
Lúide Costas Díolacháin				
Stoc Tosaigh			51,500 [2]	
Ceannacháin N1			875,600 [7]	
Lúide Stoc Deiridh N2			(75,400) [4]	(851,700)
Ollbhrabús				998,300
Lúide Speansais				
Costais Dáileacháin				
Drochfhiacha a díscríobhadh N3		10,500 [4]		
Méadú i soláthar Drochfhiacha N4		134 [4]		
Fógraíocht		8,400 [3]		
Coimisiún díolachán		32,000 [2]	51,034	
Speansais riaracháin				
Paitinn díscríofa N5		16,250 [4]		
Dímheas: Trealamh N6		70,400 [5]		
Caillteanas ar Dhiúscairt Trealaime N7		400 [4]		
Dímheas: Talamh & Foirgneamh N8		12,800 [4]		
Caillteanas ar dhóiteán N9		5,000 [3]		
Pá & Tuarastail		196,700 [3]		
Árachas		25,000 [3]		
Táillí stiúrthóirí N10		98,000 [4]	424,550	(475,584)
Móide Ioncam Oibriúcháin				522,716
Drochfhiach a Gabhadh ar Ais N11			12,000 [3]	
Lascaine			17,500 [1]	29,500
Brabús oibriúcháin				552,216
Ioncam Infheistíochta N12				2,250 [3]
				554,466
Lúide Ús Bintiúir N13				(20,100) [4]
Glanbhrabús roimh cháin				534,366
Cáin				(60,000) [1]
Glanbhrabús tar éis cánach				474,366
Lúide díbhinní íoctha				(65,100) [1]
Brabús coinnithe				409,266
Cúlchiste Caipitil				(250,000) [1]
				159,266
Iarmhéid P&L 01/01/2021				127,000 [1]
Iarmhéid P&L 31/12/2021				286,266 [2]

	Costas	Dímheas Cuntais	Glanluach leabhar
Sócmhainní seasta doláimhsithe			
Paitinní N14			48,750 [2]
Sócmhainní seasta inláimhsithe			
Talamh & Foirgnimh	1,640,000 [1]	12,800 [1]	1,627,200
Trealamh N15 agus N16	440,000 [1]	131,800 [3]	308,200
	2,080,000	144,600	1,935,400
Sócmhainní Airgeadais			
Infheistíochtaí			75,000 [1]
Sócmhainní Reatha			
Stoc deiridh		75,400 [1]	
Féichiúnaithe N17	237,800 [4]		
Lúide soláthar in aghaidh drochfhiach	(7,134) [1]	230,666	
Ioncam infheistíochta dlite N18		1,250 [2]	
Árachas dóiteáin		115,000 [2]	
CBL		1,000 [2]	
		423,316	
Creidiúnaithe: suimeanna dlite laistigh de 1 bhliain			
Creidiúnaithe N19	75,000 [4]		
Banc N20	53,900 [6]		
Ús dlite ar bhintíúir N21	12,600 [2]		
Táillí stiúrthóirí dlite N22	7,000 [2]		
ÍMAT & ÁSPC	27,700 [1]		
Cáin dlite	60,000 [1]	(236,200)	187,116
			2,246,266
Maoinithe ag			
Creidiúnaithe: suimeanna dlite tar éis 1 bhliain			
Bintíúir 6%			360,000 [2]
Scairchaipiteal	Údaraithe	Eisithe	
Gnáthscaireanna @ €1 an ceann	1,500,000[1]	1,000,000 [1]	
Scaireanna tosaíochta 4% @ €1 an ceann	1,000,000[1]	350,000 [1]	
	2,500,000	1,350,000	
Cúlchistí			
Cúlchiste caipitil		250,000 [1]	
Iarmhéid Brabúis & Caillteanais		286,266 [1]	1,886,266
Caipiteal in úsáid			2,246,266

Ceist 1 B

Ceannacháin N1	$905,000 - 7,400 - 22,000$	875,600
Stoc deiridh N2	$82,800 - 7,400$	75,400
N3 Drochfhiacha	$4,500 \div 30 \times 70$	10,500
N4 Soláthar in aghaidh drochfhiacha	$7,000 - 7,134$	134
N5 Paitinn díscríofa	$(64,000 + 1,000) \div 4$	16,250
N6 Dímhéas trealamh	$440,000 \times (96\% \div 6)$	70,400
N7 Caillteanas ar dhíol	$65,000 - 41,600 - 23,000$	400
N8 Dímhéas foirgneamh	$(1,640,000 - 1,000,000) \times 2\%$	12,800
N9 Caillteanas ar dhóiteán	$120,000 - 115,000$	5,000
N10 Táillí stiúrthóirí	$91,000 + 7,000$	98,000
N11 Drochfhiacha a gabhadh ar ais	$9,000 + 3,000$	12,000
N12 Ioncam Infheistíochta	$(75,000 \times .04) \div 12 \times 9$	2,250
N13 Ús bintiúir	$18,000 + 2,100$ NÓ $7,500 + 12,600$	20,100
N14 Paitinní	$65,000 - 16,250$	48,750
N15 Trealamh oifige - costas	$460,000 - 65,000 + 45,000$	440,000
N16 Trealamh - AD	$103,000 + 70,400 - 41,600$	131,800
N17 Féichiúnaithe	$249,800 - 15,000 + 3,000$	237,800
N18 Ioncam infheistíochta dlite	$2,250 - 1,000$	1,250
N19 Creidiúnaithe	$81,500 - 7,400 + 900$	75,000
N20 Banc	$68,300 - 900 - 4,500 - 9,000$	53,900
N20 Banc	$48,950 + 4,950$	53,900
N21 Ús dlite	$20,100 - 7,500$	12,600
N22 Coimisiún dlite	$(1,850,000 - 1,500,000) \times .02$	7,000

- (a) Réiteach an bhrabúis oibriúcháin leis an nglansreabhadh airgid ó ghníomhaíochtaí oibriúcháin. {13}

€			
Brabús oibriúcháin		227,000	[1]
Muirear dímheasa don bhliain	W1	45,400	[3]
Lúide <u>brabús</u> ar dhíó Sócmhainní Seasta	W2	(1,000)	[3]
Méadú ar stoc		(36,000)	[2]
Lúide Méadú ar Fhéichiúnaithe		(13,400)	[2]
Méadú ar Chreidiúnaithe		9,000	[2]
Glan-Insreabhadh Airgid ó Ghníomhaíochtaí Oibriúcháin		231,000	

Obair

1	Costas Dímheasa Innealra	209,000 – 187,600	30,400			
		+9,000 =				45,400
	Costas Dímheasa Foirgneamh	75,000- 60,000 =	15,000			
2	Brabús ar dhíol Innealra	41,000 – 33,000 -9,000		=		1,000
3	Ioncam Infheistíochta a bhFuarthas	950 + 3,800 – 1,050		=		3,700
4	Ús bintiúir íoctha	2,000 + 12,000 – 2,600		=		11,400
5	Cánachas íoctha	48,000 + 66,000 – 52,000		=		62,000
6	Íocaíocht do cheannach Foirgneamh	850,000 – 732,000				118,000
	Costas Innealra a bhfuarthas réidh leis	438,000 – 397,000				41,000
	Dímheas go seo ar Innealra a bhfuarthas réidh leis					9,000

Ráiteas faoi Shreabhadh Airgid do Puspure cpt don bhliain díreach críochnaithe 31/12/2021 {34}

	€	€
Gníomhaíochtaí oibriúcháin		
Glan-insreabhadh airgid ó ghníomhaíochtaí oibriúcháin		231,000 [1]
Toradh ar Infheistíochtaí agus Fónamh ar Airgeadas [1]		
Ioncam Infheistíochta a bhFuarthas W3	3,700 [3]	
Ús bintiúir íoctha W4	(11,400) [3]	(7,700)
Cáin [1]		
Cáin a íocadh W5	(62,000) [3]	(62,000)
Caiteachas caipitil agus infheistíocht airgeadais [1]		
Íocaíochtaí chun Foirgnimh a Cheannach W6	(118,000) [2]	
Admhálacha le haghaidh Díol Innealra	33,000 [1]	
Fáltais ó dhíol infheistíochtaí	20,000 [2]	(65,000)
Díbhinní Cothromais íoctha [1]		
Díbhinní cothromais íoctha	(30,800) [2]	(30,800)
Glansreabhadh Airgid amach roimh Acmhainní Leachtacha agus Maoiniú		65,500
Bainistiú Acmhainní Leachtacha [1]		
Ceannach Urrús Rialtais	(25,000) [2]	(25,000)
Maoiniú [1]		
Aisíocaíocht Bintiúr	(100,000) [2]	
Admhálacha ó Eisiúint Gnáthscaireanna	70,000 [2]	
Admhálacha ó scairbhiseach	12,000 [2]	(18,000)
Méadú ar Airgead Tirim		22,500 [3]

An Glanairgead Tirim a Réiteach leis an Athrú ar Ghlanfhiachas {5}

	€	€	
Méadú ar Airgead Tirim		22,500	[1]
Airgead a úsáideadh chun Acmhainní Leachtacha a Cheannach		25,000	[1]
Aisíocaíocht Bintiúr		100,000	[1]
Athrú ar na glanfhiacha		147,500	
Glanfhiachas 01/01/2021			
Bintiúr	(200,000)		
Banc	(8,500)		
Urrúis rialtais	10,000	(198,500)	[1]
		(51,000)	
Glanfhiachas 31/12/2021			
Bintiúr	(100,000)		
Banc	14,000		
Urrúis rialtais	35,000	(51,000)	[1]

(b) (i)

Caighdeán um Thuairisciú Airgeadais

8

‘Séard atá i gceist le Caighdeán um Thuairisciú Airgeadais ná riail a chuirtear i bhfeidhm ar gach ráiteas airgeadais chun léargas chruinn cothrom a thabhairt ar staid na cuideachta ó thaobh airgeadais de. Leagann sé amach dea-chleachtais sa chuntasaíocht a chinntíonn go féidir cuntais a chuir i gcomparáid ó bhliain go bliain agus idir chomhlachtaí.

(ii) Idirhealaigh idir brabús airgid agus brabús neamhairgid.

Méadaíonn brabús airgid ar do bhrabús agus ar d’airgid tirim, m.sh. ioncam infheistíochta €3,700.

Méadaíonn brabús neamhairgid ar do bhrabús gan tionchar ar d’airgid tirim, m.sh. brabús ar dhíol sócmhainne sheasta €1,000.

Ceist 3 Ceartú Earráidí agus Cuntas Fionraí

(a) Leabhar Cúnta Ginearálta

40

(i) 8	Dr	Sr
	€	€
Ceannacháin	360 [2]	
Creidiúnaithe		6,420 [3]
Fionraí	6060 [2]	
<i>Sin Ceartú ar Láimhseáil Mícheart de Cheannacháin Creidmheasa [1]</i>		
(ii) 6	€	€
Tarraingtí	750[1]	
Féichiúnaithe		800 [2]
Lascaine Ceadaithe	50 [2]	
<i>Sin easnamh fiacha príobháideacha atá dlite ó Fletcher, curtha in aghaidh fiach gnó atá dlite ag Fletcher. [1]</i>		
(iii) 12	€	€
Féichiúnaithe	1,250 [2]	
Fionraí		1,250 [2]
Banc	1,000 [2]	
Féichiúnaithe	250 [2]	
Drochfhiach a Gabhadh ar Ais		1,250 [3]
<i>Sin Ceartú ar Láimhseáil Mícheart de Drochfhiach a Gabhadh ar ais [1]</i>		
(iv) 7	€	€
Aischur Ceannachán	240 [1]	
Creidiúnaithe/ A. Keogh		240 [1]
Aischuir Díolachán	240 [2]	
Feichiúnaithe / K. Mullen		240 [2]
<i>Sin Ceartú ar Aischur Díolachán a chaitear leo mar Aischur Ceannachán [1]</i>		
(v) 7	€	€
Díolacháin		3,630 [1]
Féichiúnaithe	3,630 [1]	
Trealamh		8,400 [1]
Soláthar in aghaidh dímheasa	5,040 [1]	
Airgead	3,300 [1]	
Caillteanas ar Dhiúscairt	60 [1]	
<i>Sin Ceartú ar Láimhseáil Mícheart de Dhiúscairt Trealamh [1]</i>		

(b) Ráiteas maidir le Glanbhrabús Ceartaithe

12

		€	
Móide:	Glanbhrabús Bunaidh		27,900
(iii)	Drochfhiach a Gabhadh ar Ais	1,250 [1]	
(v)	Díolacháin	3,630 [1]	4,880
Lúide:			
(i)	Ceannacháin	360 [2]	
(iv)	Aischur Ceannachán	240 [1]	
(ii)	Lascaine	50 [2]	
(iv)	Aischiúir Díolachán	240 [1]	
(v)	Caillteanas ar Dhíol	60 [2]	(950)
	Glanbhrabús ceartaithe		31,830 [2]

(c) (i) Cén cuspóir atá le comhardú trialach a ullmhú?

8

- Ullmhaítear Comhardú Trialach chun cruinneas leabharchoimeádta iontráil-dúbailte a thástáil/a fhíorú sula n-ullmhaítear an Ráiteas Ioncaim, (Cuntais Dheireanach) agus an Ráiteas ar Staid Airgeadais. (Clár Comhardaithe).
- Ba chóir go mbeadh an líon céanna dochar agus creidmheas ar Chomhardú Trialach, mar faoin gcóras leabharchoimeádta iontráil-dúbailte ba chóir go mbeadh iontráil creidmheasa ann i gcóir gach iontrála dochair.

(ii) Tabhair breac-chuntas ar chineálacha éagsúla earráidí a d'fhéadfadh tionchar a imirt ar an gComhardú Trialach a chomhardú.

1. Ag cuir isteach figiúr amháin ar thaobh amháin de chuntas mórleabhair, ach ag cur figiúr éagsúil isteach ar an dtaobh eile de chuntas mórleabhair eile
2. Ag cuir isteach figiúr amháin ar thaobh amháin de chuntas mórleabhair, ach ag cur aon figiúr isteach ar an dtaobh céanna de chuntas mórleabhair eile
3. Ag cuir isteach figiúr amháin ar thaobh amháin de chuntas mórleabhair, ach gan aon rud a chuir isteach ar an dtaobh eile de chuntas mórleabhair eile
4. Earráidí Matamaitice/earráidí sa ríomh, suimiú, dealú agus tú ag cur na gcuntas le chéile nó ag dúnadh na gcuntas.

Ceist 4 Athluacháil Sócmhainní Seasta
52
Cuntas Talún agus foirgnimh

€			€		
01/01/2017	larmhéid t/a	900,000 [1]			
01/01/2017	Cúlchiste Athluachála	180,000 [1]	31/12/2017	larmhéid t/a	1,080,000
		<u>1,080,000</u>			<u>1,080,000</u>
01/01/2018	larmhéid t/a	1,080,000 [1]			
	Banc	250,000 [1]			
	Banc	90,000 [1]			
	Banc	30,000 [1]	31/12/2018	larmhéid t/a	1,450,000
		<u>1,450,000</u>			<u>1,450,000</u>
01/01/2019	larmhéid t/a	1,450,000	01/01/2019	Diúscairt	210,000 [1]
		<u>1,450,000</u>	31/12/2019	larmhéid t/a	1,240,000
					<u>1,450,000</u>
01/01/2020	larmhéid t/a	1,240,000	31/12/2020	larmhéid t/a	1,426,000
	Cúlchiste Athluachála	186,000 [2]			
		<u>1,426,000</u>			<u>1,426,000</u>
01/01/2021	larmhéid t/a	1,426,000	01/01/2021	Diúscairt	1,000,500 [1]
	Cúlchiste Athluachála	49,500 [3]	31/12/2021	larmhéid t/a	475,000
		<u>1,475,500</u>			<u>1,475,500</u>

Soláthar le haghaidh Dímheas i gCuntas na
bhFoirgneamh

01/01/2017	Cúlchiste Athluachála	150,000	[1]	01/01/2017	larmhéid t/a	150,000	[2]
31/12/2017	larmhéid t/a	17,400		31/12/2017	Brabús & Caillteanas	17,400	[1]
		<u>167,400</u>				<u>167,400</u>	

31/12/2018	larmhéid t/a	42,200		01/01/2018	larmhéid t/a	17,400	
		<u>42,200</u>		31/12/2018	Brabús & Caillteanas	24,800	[1]
						<u>42,200</u>	

31/12/2019	larmhéid t/a	67,000		01/01/2019	larmhéid t/a	42,200	
		<u>67,000</u>		31/12/2019	Brabús & Caillteanas	24,800	[1]
						<u>67,000</u>	

01/01/2020	Cúlchiste Athluachála	67,000	[1]	01/01/2020	larmhéid t/a	67,000	
31/12/2020	larmhéid t/a	28,520		31/12/2020	Brabús & Caillteanas	28,520	[1]
		<u>95,520</u>				<u>95,520</u>	

01/01/2021	Diúscairt	20,010	[2]	01/01/2021	larmhéid t/a	28,520	
	Cúlchiste Athluachála	8,510	[3]				
31/12/2021	larmhéid t/a	9,500	[1]	31/12/2021	Brabús & Caillteanas	9,500	[1]
		<u>38,020</u>				<u>38,020</u>	

Diúscairt Chuntas Talún

01/01/2019	Talamh & Foirgnimh	210,000	[1]	01/01/2019	Banc	235,000	[1]
31/12/2019	Brabús & Caillteanas	25,000	[1]				
		<u>235,000</u>				<u>235,000</u>	

Diúscairt Chuntas na bhFoirgneamh							
01/01/2021	Talamh & Foirgnimh	1,000,500	[1]	01/01/2021	Dímheas	20,010	[1]
				01/01/2021	Banc	980,000	[1]
				01/01/2021	P & L	490	[1]
		<u>1,000,500</u>				<u>1,000,500</u>	

Cuntas Obair Dheisiúcháin							
01/01/2018	Banc	14,000	[1]	31/12/2018	Brabús & Caillteanas	14,000	
		<u>14,000</u>				<u>14,000</u>	

Cuntas Cúlchiste Athluachála							
				01/01/2017	L & B	180,000	[1]
				01/01/2017	Dímheas	150,000	[1]
01/01/2019	Cúlchiste Ioncaim	60,000	[1]	01/01/2020	Talamh & Foirgnimh	186,000	[1]
				01/01/2020	Dímheas	67,000	[1]
01/01/2021	Cúlchiste Ioncaim	452,700	[2]	01/01/2021	Talamh & Foirgnimh	49,500	[1]
31/12/2021	larmhéid t/a	128,310	[1]	01/01/2021	Dímheas	8,510	[1]
		<u>641,010</u>				<u>641,010</u>	
CuntasCúlchiste Ioncaim							
				1/01/2019	Athluacháil	60,000	[1]
				01/01/2021	Athluacháil	452,700	[1]
						<u>512,700</u>	

Clár Comhardaithe (Sliocht) mar a bhí ag 31/12/2021

Sócmhainní Seasta:			
Talamh agus Foirgnimh	475,000[[1]	9,500 [1]	465,500
Maoinithe ag			
Cúlchiste Athluachála			128,310 [1]
Cúlchiste Ioncaim			512,700 [1]

(B)

(i) Idirdealaigh idir modh an mhéid chothroim agus modh an chomhardaithe d laghdaithigh, mar mhodhanna dímheasa.

8

Modh an mhéid chothroim

Is é modh an mhéid chothroim ná nuair a dhíscríobhtar an méid chéanna de chostas sócmhainne gach bliain. Tá sé oiriúnach sa chás go bhfuil sócmhainn ag an ngnó ar feadh tréimhse fhada agus a chailleann luach go mall, cuir i gcás sócmhainní cosúil le foirgnimh a ghineann brabús thar tréimhse mórán blianta. Tá sé i gceist le mhodh an mhéid chothroim ná an méid atá in-dímheasa a scaipeadh go cothrom thar an saolré úsáideach a mheastar a bheidh ag an sócmhainn. Trí an mhodh seo a úsáid, coinnítear an dímheas ag an bhfigiúr céanna bliain i ndiaidh bliana, rud a thugann le fios go bhfuil an sócmhainn á n-ídiú ar ráta cothrom.

Modh an Chomhardaithe Laghdaithigh

Cuireann an fuilleach, agus é ag laghdú, céatadán seasta i bhfeidhm ar fuilleach an suim glanluacha agus é ag éirí níos lú. Ciallaíonn seo go laghdaítear ar an méid dímheasa thar saolré úsáideach na sócmhainne. Bíonn an méid a díscríobhtar ard sna blianta tosaigh, agus laghdaíonn sé bliain i ndiaidh bliana go dtí go bhfuil sé díscríofa. Bíonn an modh seo oiriúnach i gcás sócmhainne a chailleann an chuid is mó dá luach sna blianta díreach i ndiaidh go gceannaítear í, m.sh. feithiclí, ríomhairí, trealamh, srl., (sócmhainní a éiríonn seanchaite go sciobtha mar go n-athraíonn an teicneolaíocht). Ba chóir a thabhairt faoi deara nach mbaineann mórán cuideachtaí úsáid as modh an chomhardaithe laghdaithigh, agus, áit a n-úsáidtear é, meastachán a bhíonn san fhiúir céatadán go minic.

(ii) Cén fáth a roghnódh cuideachta modh amháin dímheasa thar mhodh eile?

Roghnaíonn cuideachta modh dímheasa de réir cineáil na sócmhainne agus an beartas ar dímheas atá aici agus ag cinntiú go gcuirtear coincheap na comhsheasmhachta i bhfeidhm agus cuntais á n-ullmhú.

Ceist 5 Léirmhíniú ar Chuntais

50

(a)

- (i) Ceannacháin airgid sa chás gur 3.6 mhí an tréimhse chreidmheasa a fhaightear ó chreidiúnaithe trádála, agus gur ceannacháin airgid iad 20% d'iomlán na gceannachán.

Ceannacháin ar Cairde

$$\begin{array}{lcl} \text{Creidiúnaithe X 12} & = & 3.6 \text{ mí} \\ \text{ceannachán ar cairde} & & \\ \frac{21,000 \times 12}{3.6} & = & \text{€70,000} \end{array}$$

Ceannacháin airgid tirim

$$\begin{array}{lcl} 70,000 = 80\% \text{ na gceannachán iomlán} & & [10] \\ \frac{70,000 \times 20}{80} & = & \text{€17,500} \end{array}$$

- (ii) Cóimheas idir praghas agus tuilleamh.

$$\frac{\text{Praghas Margaidh}}{\text{Tuilleamh in Aghaidh na Scaire}} = \frac{140c}{8.77c} = 15.96 \text{ bliana} \quad [10]$$

$$\text{TUILLEAMH IN AGHAIDH NA SCAIRE} = \frac{\text{Glanbhrabús – Díbhinn Tosaíochta}}{\text{Líon na ngnáthscaireanna}} = \frac{41,000 - 9,000}{365,000} = 8.77 \text{ cent}$$

- (iii) Fáltas ar Chistína Scairshealbhóirí

$$\frac{\text{Glanbhrabús – Díbhinn Tosaíochta}}{\text{Cistí na Scairshealbhóirí}} \quad [10]$$

$$\frac{41,000 - 9,000}{365,000 + 101,000} \times 100 = 6.87\%$$

- (iv) Cumhdach díbhinne.

$$\frac{\text{Glanbhrabús – Díbhinn Tosaíochta}}{\text{Gnáth-Díbhinn Scaire}} \quad \text{NÓ} \quad \frac{\text{Tuilleamh in aghaidh na scaire}}{\text{DPS}} \quad [10]$$

$$\begin{array}{lcl} \frac{41,000 - 9,000}{9,000} & = & 3.56 \text{ uaire} \quad \text{NÓ} \\ & & \frac{8.77 \text{ cent}}{2.47 \text{ cent}} = 3.55 \text{ uaire} \end{array}$$

(v) **Giaráil - Fiacha ar an gCaipiteal in Úsáid -**

$$\frac{500,000 + 150,000 \times 100}{1,116,000} = 58.24\% \quad [10]$$

Fiacha ar an gCaipiteal Cothromais $\frac{500,000 + 150,000 \times 100}{466,000} = 139.48\%$

(b)

Bainc Iarratas ar Iasacht

40

Brabúsacht [7]

Is é 6.81% an toradh ar chaipiteal in úsáid le haghaidh 2021. I 2020, b'é 4.56% an toradh. Tháinig ardú beag ar bhrabúsacht, sin 2.25%.

Tá an cuideachta brabúsach/níl sí thar a bheith brabúsach mar, cé go bhfuil an toradh 6.81% níos fearr ná an toradh ó infheistíochtaí saor ó riosca de 0-1%, tá sé níos ísle ná an ráta Bintiúir 7% agus níl ach beagáinín thar an ráta Scairchaipitil Tosaíochta de 6%.

Tá an cuideachta ag fáil airgead ar iasacht ar ráta úis 7% agus ag úsáid an airgead sin chun toradh atá níos lú ná seo a dhéanamh. Cén fáth a bhfaighfeá airgead ar iasacht ar ráta níos airde ná an toradh ar do chaipiteal?

Níl an chuideachta ag baint úsáid éifeachtach as a hacmhainní i mbliana.

Ní bheadh go leor sa bhrabús coinnithe do 2021 chun an costas úis bhliantúil de €40,000 a chlúdach ar an iasacht nua dá raibh sé le tabhairt.

Beartas Díbhinne [5]

Is ionann an cumhdach díbhinne agus 3.56 uair, tá an gnólacht ag íoc 28.16% dá bhrabúis atá ar fáil amach i ndíbhiní.

B'ionann cumhdach díbhinne na bliana seo caite agus 4.2 uair, rud a chiallaíonn go raibh an gnólacht ag íoc 23.81% dá bhrabúis a bhí ar fáil amach le scairsealbhóirí. Tá an gnólacht ag íocadh amach cionroinn níos mó den bhrabús i mbliana ná mar a íocadh an bhliain seo caite.

Coinnítear cionroinn sách mór den bhrabús ar mhaithe le aisíocaíochtaí iasachtaí agus méadú as seo amach. Fós féin, mar gheall ar go bhfuil an brabús íseal, ba chóir don cuideachta smaoineamh ar an cumhdach díbhinne a mhéadú.

Leachtacht [7]

Níl fadhbanna leachtachta ag Watson CPT. Tá feabhas tagtha ar an gCóimheas Fíorthástála (Cóimheas Gasta) ó 2.3:1 in 2020 go 2.97:1 in 2021, agus tá sé go maith os cionn an idéil de 1:1. Ní cóir go mbeadh fadhbanna ar bith acu ag íocadh a gcuid úis agus billí eile de réir mar a thagann siad isteach.

Tá 297 cent ar fáil acu mar sócmhainní leachtacha in aghaidh gach Euro atá dlite uathu sa ghearrthéarma. Tá figiúirí leachtachta Watson CPT thar a bheith coimeádach. Seans go bhfuil barraíocht caipitil nasctha i bhFéichiúnaithe agus níl sé ar fáil do chuspóirí eile. Is é 3.43 go 1 an Cóimheas Fíorthástála atá thar a bheith sábháilte freisin.

Giaráil [6]

Tá an ghnólacht thar a bheith gearáilte cheana ag 58.24%/139.48%. Braitheann Watson CPT ar iasachtaí eachtracha agus tá an chuma air go bhfuil infheistíochtaí seachtracha ina riosca mór don ghnólacht. Maoinítear níos mó ag fiacha ná ag caipiteal gnáthscaireanna iad cheana féin. Rachadh an iasacht i bhfeidhm go diúltach ar an ngiaráil, go dtí 71.16%/246.78%. Tá cumhdach árachais éirithe beagáinín níos fearr ó 1.9 uair in 2020 go 2.17 uair in 2021. Údar imní é seo, mar go bhfuil sé go mór faoin idéil 3 go dtí 1 nó níos mó. D'fhéadfadh sé go mbeadh deacracht ag an ngnólacht le íocaíochtaí úis atá acu nó a bheidh acu a dhéanamh amach anseo. Ciallaíonn na figiúirí seo nach bhfuil an chosúlacht ar an scéal go mbeidh níos mó airgid ar fáil ag an ngnólacht chun díbhinní a íoc, chun ath-infheistíochta, nó chun fiacha a aisíoc. Rachaidh an cumhdach úis go mór chun donais má thugtar an iasacht €500,000. Ús €40,000 a bheadh ar an iasacht nua.

Slándáil [6]

Meastar sócmhainní seasta inláimhsithe, infheistíochtaí san áireamh, ag €737,000/€787,000/487,000/1,037,000. Ba chóir don iasachtóir an beartas dímhéasa a fhiosrú chun fíor-luach na sócmhainní inláimhsithe a fháil amach. €250,000 atá ar na infheistíochtaí ach tá luach margaidh €270,000 orthu anois, rud a léiríonn dea-úsáid acmhainní ag an bhfoireann bainistíochta. Mar gurb é an fiach bintiúr atá ann cheana ná €500,000, tá an chuma air gurb ar éigean a bhfuil an ghnólacht sócmhainneach mar atá. Níl gealltán cuí ann d'iasacht nua. Ba chóir don iasachtóir nádúr na Sócmhainní Inláimhsithe a fhiosrú, breathnaíonn siad an-mhór go deo i gcomparáid le na sócmhainní eile, ach ní fheictear go bhfuil siad ag gineadh ioncam ar bith. Rachaidh an cas go mór chun donais má thugtar an iasacht.

Earnáil [5]

Déantúsóir in earnáil na milseán é Watson CPT. Sa ghearrthéarma, tá borradh ag teacht faoin dtionscal seo de réir mar a thagann geilleagar an domhain ar ais chuige féin i ndiaidh na paidéime. Fós féin, tá roghanna níos sláintiúla á lorg ag tomhaltóirí ar leith, cosúil le milseogra atá íseal i gcalraí, ard i gcócó, nó atá bunaithe ar chomhábhair feidhmeach. Tá claonadh chun sneaiceanna níos sláintiúla, chomh maith le áisiúlacht agus blas, ag teacht chun cinn i measc tomhaltóirí, agus tá borradh ag teacht faoin éileamh do sneaiceanna sláintiúla. Sa fad-téarma, seans go mbeidh iomaíocht ann do Watson CPT ó iomaitheoirí móra, sean-bhunaithe, idirnáisiúnta agus beidh uirthi taighde a dhéanamh chun measúnú agus dul i

ngleic le éilimh ó bhlasanna athraitheacha tomhaltóirí i margaidh atá ann nó atá nua. Beidh dúshláin ann mar gheall ar an mboilsciú ó thaobh praghsanna amhábhair agus íslíú ar fhóir-ioncam na dtomhaltóirí.

Cuspóir na hiasachta [2]

Iasacht is ea í le maoiniú a sholáthar chun an gnó a leathnú amach chuig margadh na hEorpa. Caithfidh an plean leata bheith níos cruinne maidir le cad air go díreach a chaithfear an airgead agus conas a ghinfear brabús as seo. Ní léir an nginfidh leathadh Watson an ioncam breise a bhfuil gá leis chun an iasacht a aisíocadh.

Moladh [2] Ní **cóir** do bhainisteoir an bhainc an iasacht a thabhairt de réir na figiúirí thuas.

- Níl an cuideachta thar a bheith brabúsach, ach tá beartas flaithiúil díbhinne aige agus níl go leor brabús á choinneáil sa ghnó.
- Tá an cuideachta thar a bheith gearáilte, rud a fhágann leochaileach í d'infheisteoirí seachtracha mar go gciallaíonn sé go bhfágfadh athrú beag ina brabúsacht í gan a bheith in ann aisíocaíochtaí úis a dhéanamh.
- Is ar éigean a bhfuil an cuideachta sócmhainneach, bheadh sí neamh-shócmhainneach dár tugadh an iasacht.

(c)

- (i) Is é an ollchéatadán brabúis ná 28.21%, 7.79% níos measa ná an bhliain seo caite.

10

(ii) Seans gurb cúis le seo

- Íslíú ar phraghas díolta gan íslíú i gcomhréir ar chostas díolacháin
- Ardú ar chostas díolachán gan an ardú sin a thabhairt ar aghaidh ag an dtomhaltóir
- Caillteanas airgid tirim. - Díolacháin airgid tirim nó goideadh airgid tirim
- Caillteanas stoic - goideadh stoic nó stoc seanchaite
- athrú i meascán na ndíolachán - níos mó earraí ar lamháil íseal á ndíol agus níos lú earraí ar lamháil ard á ndíol
- Luacháil mhíchruinn ar stoc: luach ró-ard a thabhairt do stoc tosaigh, agus/nó luach ró-íseal a thabhairt do stoc deiridh
- Iomaíocht níos mó sa mhargadh, a íslíonn lamháil brabúis
- Íslíú i bpraghas díolta chun fáil réidh le sean-stoc.

(iii) D'fhéadfadh tú seo a fheabhsú trí

An meascán díolachán a athrú chun níos mó earraí ar lamháil ard a dhíol. Praghas díola a ardú gan ardú ar phraghsanna ceannaigh

Costas na ndíol a íslíú chun soláthraithe níos saoire, níos iomaíocha a fháil.

Lascaí a fháil ó sholáthraithe do bhulc-cheannach nó íocadh níos tapúla.

Lascaíne d'airgead tirim a úsáid, seachas bheith ag brath ar sochar.

Ceist 6

Clár Comhardaithe M. McSharry, mar a bhí ar 31/12/2021

40

		Costas	Dímheas Cuntais	Glanluach leabhar
Sócmhainní seasta doláimhsithe				
Cáilmheas				22,640 [2]
Sócmhainní seasta inláimhsithe				
Áitreabh		980,000 [1]		980,000
Mótarfheithiclí	W1	56,000 [1]	11,200 [1]	44,800
Trealamh	W1	285,000 [2]	31,875 [2]	253,125
		1,321,000	43,075	1,277,925
Sócmhainní Airgeadais				
Infheistíochtaí				192,000 [1]
Sócmhainní Reatha				
Stoc deiridh	W2		84,022 [1]	
Banc			108,600 [1]	
Féichiúnaithe	W13	121,500 [1]		
Lúide soláthar in aghaidh drochfhiach	W14	3,645 [2]	117,855	
Ioncam infheistíochta dlite	W8		480 [3]	
Rátaí réamh-íochta	W4		6,900 [3]	
Stoc ola téimh	W5		1,100 [1]	
			318,957	
Creidiúnaithe: suimeanna dlite laistigh de 1 bhliain				
Creidiúnaithe		57,800 [1]		
Aisíocaíochtaí ar iasachtaí atá dlite		14,400 [2]		
Ús iasachta dlite		160 [2]		
Pá & Speansais Ghinearálta dlite	W6	4,750 [1]		
Solas & teas dlite	W5	240 [1]	(77,350)	241,607
				1,734,172
Maoinithe ag				
Creidiúnaithe: suimeanna dlite tar éis 1 bhliain				
Iasacht Fhadtéarmach				129,600[2]
Caipiteal				
Caipiteal		1,350,000 [1]		
Caipiteal a tugadh isteach		290,000 [1]		
Lúide tarraingtí	W3	(21,540) [5]	1,618,460	
Glan-chailiteanas	W9		(13,888)[2]	1,604,572
				1,734,172

Cuntais trádála, brabúis agus caillteanais M. McSharry don bhliain dar críoch 31/12/2021.

		€	€	€
Díolacháin W11				938,048 [2]
Lúide Costas Díolachán				
Stoc Tosaigh			46,140 [2]	
Ceannacháin W12	747,658[2]			
Lúide tarraingtí	(6,240)[1]		741,418	
			787,558	
Lúide Stoc Deiridh W2			(84,022) [4]	(703,536)
Ollbhrabús W10				234,512
Lúide Speansais				
Tuarastail agus speansais W6	164,500 [6]			
ghinearálta				
Solas agus teas W5	4,140 [6]			
Rátaí W4	28,800 [6]			
Soláthar in aghaidh drochfhiach	3,645 [2]			
Speansais glantacháin	3,000 [2]			
Árachas	1,960 [2]			
Dímheas: Feithiclí W1	11,200 [2]			
Dímheas: Trealamh W1	31,875 [2]	249,120		(249,120)
Caillteanas Oibriúcháin				(14,608)
Ioncam Infheistíochta W8				2,880 [4]
				(11,728)
Lúide ús ar iasacht W7				(2,160) [4]
Glan-caillteanas				(13,888) [3]

Obair:

W1	Dímheas trealaimh			
	225,000 @ 12½% @ 12/12 mí=	28,125	=	31,875
	60,000 @ 12½% @ 6/12 mí=	3,750		
	Dímheas feithicil 56,000 @ 20% @ 12/12 mí		=	11,200
W2	Stoc deiridh	85,122	=	84,022
	Lúide: Ola Téimh	(1,100)		
W3	Tarraingtí			
	Ceannacháin (€120 x 52)	6,240		
	Airgead Tirim (€250 x 52)	13,000		
	Solas & teas	460		
	Árachas	840		
	Speansais glantacháin	1,000	=	21,540
W4	Rátaí			
	Banc	27,600		
	Móide: Réamh-íoctha 01/01/2021	8,100		
	Lúide: Réamh-íoctha 31/12/2021	(6,900)	=	28,800
W5	Solas agus teas			
	Banc	5,460		
	Móide: Dlíte 31/12/2021 (Leictreachas)	240		
	Lúide: Réamh-íoctha 31/12/2021 (Ola)	(1,100)		
	Lúide: Tarraingtí (10%)	(460)	=	4,140
W6	Tuarastail agus speansais ghinearálta			
	Banc	165,750		
	Móide: Pá dlíte 31/12/2021	4,750		
	Lúide: Pá dlíte 01/01/2021	(3,200)		
	Lúide: Á r a c h a s	(2,800)	=	164,500
W7	Ús iasachta			
	Íoctha i rith na bliana	2,000	=	2,160
	Dlíte 31/12/2021	€160,000		
	144,000 @ 3% @ 6/12 mí			
W8	Ioncam Infheistíochta			
	Faighte	2,400	=	2,880
	Móide: Dlíte 31/12/2021 (3 mhí)	480		
W9	Glan-chailteanas don bhliain (figiúr comhardaithe sa chlár comhardaithe)			
	Glanshócmhainní iomlána	1,734,172		
	Lúide: Iasacht	(129,600)		
	Lúide: Caipiteal i ndiaidh tarraingtí agus roimh brabús	(1,618,460)	=	13,888

W10	Glan-chailteanas	(13,888)		
G.P.	Móide: Speansais(249,120+2,160)	251,280		
	Lúide: Gnóthaithe	(2,880)	=	234,512
W11	Díolacháin			
	Brabús Comhlán / 25 * 100		=	938,048
W12	Ceannacháin, (i ndiaidh tarraingtí)			
	Costas díolachán	703,536		
	Móide: Stoc Deiridh	84,022		
	Lúide: Stoc Tosaigh	(46,140)	=	741,418
W13	Soláthar in aghaidh drochfhiach			
	Féichiúnaithe €121,500 @ 3%	3,645		
W14	Iasacht			
	Buniasacht	144,000		
	Lúide 2 íocaíocht (ar an 1/1 & 1/07)	(14,400)	=	129,600
W15	Glanadh	4,000		
	Lúide tarraingtí	1,000	=	3,000
W17	Árachas	2,800		
	Lúide tarraingtí	840	=	1,960

C Míningh dhá choincheap bhunúsacha cuntasáíochta, i dtaca leis an gcaoi a mbaineann siad le cuntais McSharry.

10

Gnóthas leantach

Caithfear glacadh leis agus tú ag ullmhú ráitis airgeadais go leanfaidh an ghnólacht ag oibriú léi mar atá sí as seo amach, chomh fada agus is féidir a thuair. Tugann gnóthas leantach le fios gur cheannaigh McSharry an ghnólacht seo agus go ndearna sí an-infheistíocht inti, i bhfoirm trealamh nua ar €60,000 agus veain seachadta ar €56,000, agus caipiteal €290,000 a tugadh isteach.

Fabhráithe (ag meaitseáil)

Caithfear gach speansas/ioncam a bhaineann le tréimhse cuntasáíochta ar leith a thaifeadadh sa tréimhse cuntasáíochta sin, gan trácht ar cé acu ar tharla íocaíocht/admhálacha nó nár tharla. Feicimid i ngnólacht McSharry, gur cuireadh san áireamh méid a bhí dlite agus réamhíochta ag tús agus ag deireadh na bliana, m.sh. cuireadh ioncam infheistíochta iomlán €2,880 sa chuntas brabúis agus caillteanais fiú go bhfuil €480 fós le bailiú um dheireadh na bliana. Cuireadh rátaí €8,100 réamh-íochta ag tús na bliana sa bhille rátaí don bhliain seo fiú gur íocadh i 2020 iad agus níor cuireadh rátaí a réamhíocadh ag deireadh na bliana san áireamh i gcuntas brabúis agus caillteanais na bliana seo fiú gur íocadh i 2021 é.

Comhsheasmhacht

Caithfear caitheamh le rudaí ar an gcaoi chéanna ó thréimhse cuntasáíochta amháin ag an gcéad cheann eile

Ní féidir a fheiceáil ó seit amháin cuntas an fíor seo. Mar shampla, bheadh orainn beartas dímhéasa cuntas na bliana seo chugainn a iniúchadh chun comhsheasmhacht a fheiceáil ó bhliain amháin go bliain eile. Trealamh Samplach 12.5%, Veaineanna 20%.

Prudence

Ba chóir beith cúramach agus tú ag cuir cuntais le chéile. Caithfear caillteanais féideartha a thaifeadadh láithreach bonn ach ní foláir gan ioncam a thaifeadadh go dtí go bhfuil sé r-éasúnta cinnte/curtha i gcrích (aitheantas ioncaim iarchurtha). Ba chliste an rud a rinne McSharry nuair a chruthaigh siad soláthar drochfhiacha €3,645, sin 3% dá bhfeichiúnaithe.

Ceist 7. Cumann Haca na Mainistreach

30

Ráiteas Ciste Carntha mar a bhí ar 01/01/2021

Sócmhainní				
Clubtheach	(950,000[2]-57,000[2])	893,000	[4]	
Trealamh	(42,000[2] – 15,750[2])	26,250	[4]	
Infheistíochtaí 5% W5		25,200	[3]	
Ioncam infheistíochta dlite		420	[2]	
Stoc beáir		1,820	[1]	
Féichiúnaithe beáir		560	[1]	
Tobhach dlite		3,000	[2]	
Airgead sa Bhanc		9,800	[1]	960,050
Dliteanais				
Ballraíocht Saoil		48,000	[2]	
Cúlchiste tobhaigh		50,000	[2]	
Iasacht dlite W8		258,000	[2]	
Ús iasachta dlite W8		5,160	[2]	
Síntiúis réamhíochtha		1,000	[1]	
Speansais dlite		440	[1]	
Creidiúnaithe beáir		700	[1]	(363,300)
Ciste carntha 01/01/2021				596,750[1]

(b)

	Ioncam				
	Brabús lónadóireachta W7	40,860	[3]		
	Brabús beáir W9	38,040	[6]		
	Síntiúis W6	355,340	[6]		
	Ballraíochtaí Saoil díscríofa W11	6,000	[2]		
	Deontas Haca Éireann	13,500	[1]		
	Ioncam Infheistíochta W5	1,260	[3]		
	Brabús Comórtais	3,500	[1]	458,500	

Lúide Speansais

	Ús iasachta W8	10,320	[3]		
	Oiliúint W10	15,850	[2]		
	Speansais éagsúla	64,360	[1]		
	Caillteanas ar Dhíol Trealamh W3	11,750	[3]		
	Dímheas trealamh W1	7,375	[1]		
	Dímheas clubtheach W1	19,000	[1]	(128,655)	
	Barrachas ioncaim thar caiteachas			329,845	[2]

Clár Comhardaithe mar a bhí ar 31/12/2021				25	
Sócmhainní Seasta:					
Clubtheach	950,000[1]	76,000[2]	874,000		
Trealamh W2 W4	<u>59,000[2]</u>	<u>11,875[3]</u>	<u>47,125</u>		
	1,009,000	87,875	921,125		
Sócmhainní Airgeadais					
Infheistíochtaí W5			25,200	[2]	
			946,325		
Sócmhainní Reatha					
Stoc Deiridh - Beár	10,240	[1]			
Stoc Deiridh - Lónadóireacht	11,460	[1]			
Banc	239,170	[1]			
Féichiúnaithe	780	[1]			
Ioncam infheistíochta dlite	630	[1]	262,280		
Creidiúnaithe: suimeanna dlite laistigh de 1 bhliain					
Creidiúnaithe beáir	1,100	[1]			
Pá oiliúna dlite	750	[1]			
Síntiúis réamhíochta	3,160	[1]	<u>(5,010)</u>	<u>257,270</u>	
			1,203,595		
<u>Maoinithe ag</u>					
Creidiúnaithe: suimeanna dlite tar éis 1 bhliain					
Ballraíocht Saoil			42,000	[2]	
Caipiteal agus Cúlchistí					
Ciste/caipiteal carntha	596,750	[1]			
Tobhach	115,000	[2]			
Deontas Lató	120,000	[1]			
Barrachas ioncaim thar chaiteachas	<u>329,845</u>	[1]	<u>1,161,595</u>		
			1,203,595		

(d) (i) Cuntas Brabúis agus Caillteanais do Chuspóirí Speisialta

10

Is minic a reáchtálann eagraíochtaí neamh-bhrabúis ócáidí chun airgead a bhailiú don eagraíocht. 'Sé cuspóir na n-ócáidí seo ná brabús a ghineadh chun cuir isteach san eagraíocht.

Cuirtear na speansais agus na h-ioncaim a thagann ón ócáid sin i 'gcuntas speisialta brabúis agus caillteanais' agus cuirtear an brabús ar aghaidh an sin ag an gcuntas ioncaim agus caiteachais.

Samplaí Ag reáchtáil beár, bialann, lató, céilí.

(ii)

Táthar á mholadh go ndéanfaí síntiúis bhliantúla a laghdú 10% go ceann na chéad trí bliana eile.

Ísleoidh an moladh chun síntiúis a íslíú faoi 10% ioncam faoi €35,534 in aghaidh na bliana de réir na síntiúis a bhfuil againn faoi láthair.

Pointí i bhfabhar

Tá staid airgeadais shláintiúil ag an gcumann le iarmhéid €239,170 a bhfuil i bhfad níos airde ná an iarmhéid bainc ag tús na bliana, .i. €9,800.

Fiú gan deontas uair-amháin €120,000 san áireamh, tá seo an-

sláintiúil go deo. Tá infheistíochtaí €25,200 acu

Tá orthu iasacht le ús €273,480 san iomlán a aisíocadh.

Tá barraíocht ioncaim €329,845 ag an gcumann a ísleoidh chuid €294,291 leis an laghdú €35,534 sna síntiúis, barraíocht atá fós an-sláintiúil go deo.

Seans go dtógfaidh seo isteach baill nua, rud a ghníomhóidh in aghaidh an íslíú sa ráta síntiúis agus a fhágfaidh ioncam mar an gcéanna is a bhí.

Tá glan-chaiteachas ar shócmhainní seasta €40,000 ag an gclub nach mbeidh aige, seans maith, sna blianta beaga romhainn.

Tá an cumann ábalta go maith ó thaobh airgeadais de glacadh le íslíú 10% i rátaí síntiúis.

Ceist 8.

(a)

Forchostas	Bonn	Iomlán	Táirge.1	Táirge. 2	Seirbhís A	Seirbhís B
Ábhair neamhdhíreacha	Iarbhír	420,000	200,000	120,000	50,000	50,000
Saothar neamhdhíreach	Iarbhír	625,000	300,000	250,000	45,000	30,000
Ceaintín na Monarchan	Fostaithe [1]	50,000	25,000 [2]	17,500 [2]	6,250 [2]	1,250[2]
Cíos agus Rátaí	Spás Urláir [1]	64,000	32,000 [1]	25,600 [1]	3,200 [1]	3,200[1]
Solas agus teas	Toirt [1]	75,000	37,500 [1]	25,000 [1]	9,375 [1]	3,125[1]
Cothabháil meaisíní	Uaireanta Meaisín [1]	28,000	16,000 [2]	12,000 [2]	----	
Dímheas gléasra	Luacháil Gléasra [1]	81,000	33,750 [1]	27,000 [1]	10,125 [1]	10,125[1]
		1,343,000	644,250 [1]	477,100 [1]	123,950 [1]	97,700[1]

8

(b)

		Táirgeacht 1	Táirgeacht 2	Seirbhís A	Seirbhís B
Forchostais		644,250	477,100	123,950	97,700
Cionroinn Seirbhís A	[60%/40%]	74,370[2]	49,580[2]	(123,950)	
Cionroinn Seirbhís B	[35%/65%]	34,195 [2]	63,505 [2]		(97,700)
		<u>752,815</u>	<u>590,185</u>		

6

(c)

Aisghabháil Forchostais (ionsú) in aghaidh	Uaireanta Meaisín	Uaireanta de shaothar díreach
	Próiseáil	Cóimeáil
	(Uaireanta Meaisín)	(Uaireanta Saothair)
<u>Forchostais Bhuiséadaithe</u>	<u>752,815</u>	<u>590,185</u>
Uaireanta Buiséadaithe	48,000	74,000

An ráta ionsúite forchostais san Uair Mheaisín €15.68 [3]

An ráta ionsúite Forchostais san Uair Saothair €7.98 [3]

(d)

23

Praghas Díola Phost Uimh. 310

Ábhair	12,000 + 2,600	14,600.00	[3]
Saothar	2,600 + 7,000	9,600.00	[3]
Forchostais:			
Táirgeacht 1	55 mh x €15.68	862.40	[4]
Táirgeacht 2	80 lh x €7.98	638.40	[4]
Costas Táirgthe	75%	25,700.80	[2]
Brabús	25%	8,566.93	[2]
Praghas díola	100%	34,267.73	[5]

(e)

10

- (i) **Mínigh an fáth a mbunaítear rátaí ionsúite forchostas ar chostais bhuiséadaithe seachas ar chostais iarbhír.**

Bunaítear rátaí ionsúite forchostas ar chostais bhuiséadaithe seachas ar chostais iarbhír mar;

Caithfear an táirge a chostáil ag am ceannacháin ach seans nach mbeidh costais iarbhír ar eolas go dtí deireadh na bliana. Ní féidir le gnólacht fanacht chomh fada sin chun praghas díola táirge do chustaiméir a shocrú.

- (ii) **Mínigh ‘tearc-ionsú’ forchostas agus an chaoi a bhféadfadh sé tarlú i ngnólacht déantúsaíochta.**

- ‘Séard is tearc-ionsú ann ná nuair a fho-aisghabhtar costais. Bíonn costais bhuiséadaithe níos lú ná costais iarbhír. **Seans go bhfuil seo mar gheall ar -**

1 - B’fhéidir go bhfuil níos mó uaireanta saothair sa phróiseas déantúsaíochta ná mar a raibh súil leis.

2 - D’fhéadfadh earráid mheastachán forchostas a bheith ann.

3 - Tá Speansais Forchostais níos airde mar gheall ar tharluithe nach raibh á dtuar, m.sh. ardú ar phraghsanna ola ar an margadh domhanda nó dímheas ar sócmhainní níos mó ná mar a bhí súil leis.

4 - D’fhéadfadh sé go raibh athruithe nach raibh súil leo sa mhodh táirgthe, a chúisíonn praghsanna níos airde ná a tuaradh, m.sh. níos mó breosla ag teastáil chun cumhacht a sholáthar d’innealra.

5 - Ardú ar chostais ghlantacháin mar gheall ar ardú ar thuarastal foirne glantacháin mar gheall ar bhoilsciú.

6 - Ardú ar chostais soilse agus teasa mar gheall ar ardú ar phraghsanna ola agus gáis.

7 - Ardú ar chostais árachais mar gheall ar phréimheanna níos airde mar gheall ar rioscaí níos airde.

8 - Ardú ar chostais iompair mar gheall ar ardú ar phraghsanna díosail.

9 - Ardú ar chostais dímheasa mar gheall ar chaiteachas níos airde ar sócmhainní seasta.

Ceist 9. Buiséadú

18

(a) Buiséad Táirgthe

	Órga		Portland	
Díolacháin bhuiséadaithe (in aonaid)	15,200	[5]	8,400	[5]
Móide stoc deiridh	810	[2]	675	[2]
Lúide stoc tosaigh	(900)	[2]	(750)	[2]
= Táirgeadh buiséadaithe in Aonaid	15,110		8,325	

16

(b) Buiséad Ceannachán Amhábhair

De Dhíth chun Táirgthe	Ábhar A			Ábhar B	
- Órga(15,110 aonad @ 6 kg)	90,660	[2]	(15,110 aonad @ 9 kg)	135,990	[2]
- Portland (8,325 aonad @ 8 kg)	66,600	[2]	(8,325 aonad @ 12 kg)	99,900	[2]
	157,260			235,890	
Móide Stoc Deiridh	8,460	[1]		6,120	[1]
	165,720			242,010	
Lúide stoc tosaigh	(9,400)	[2]		(6,800)	[2]
Ceannacháin Amhábhair Tuartha, in kg	156,320			235,210	
Fá Praghas Ceannaigh	€5.50	[1]		€7.00	[1]
Ceannacháin Amhábhair Tuartha, in €	€859,760			€1,646,470	
				€2,506,230	

(c) Buiséad costas táirgeachta/déantúsaíochta

Ábhair Dhíreacha					
Stoc Tosaigh -	Ábhar A	(9,400kg x €5.00)	47,000	[1]	
Amhábhair	Ábhar B	(6,800kg x €6.50)	44,200	[1]	91,200
Ceannacháin -	Ábhar A		859,760	[1]	
Amhábhair	Ábhar B		1,646,470	[1]	2,506,230
Stoc deiridh -	Ábhar A	(8,460kg x €5.50)	46,530	[1]	
Amhábhair	Ábhar B	(6,120kg x €7.00)	42,840	[1]	(89,370)
					2,508,060
Costas Saothair	Órga	(15,110 x 6 uair x €18.00)	1,631,880	[2]	
	Portland	(8,325 x 9 uair x €18.00)	1,348,650	[2]	2,980,530
Forchostais Athraitheach	Órga	(15,110 x 6 uair x €12.00)	1,087,920	[2]	
	Portland	(8,325 x 9 uair x €12.00)	899,100	[2]	1,987,020
Forchostais Seasta				[1]	579,550
Costas na Déantúsaíochta				[1]	8,055,160

(d) Costas Aonaid Stoc Deiridh Buiséadaithe

		Órga			Portland	
		€			€	
Ábhar A	(6 Kgs x €5.50)	33.00	[1]	(8 Kgs x €5.50)	44.00	[1]
Ábhar B	(9 Kgs x €7.00)	63.00	[1]	(12 Kgs x €7.00)	84.00	[1]
Saothar Díreach	6 Uair x €18.00)	108.00	[1]	(9 Uair x €18.00)	162.00	[1]
Forchostais Athraitheach	6 Uair x €12.00)	72.00	[1]	(9 Uair x €12.00)	108.00	[1]
Forchostais Seasta	6 Uair x €3.50)	21.00	[1]	(9 Uair x €3.50)	31.50	[1]
Costas in aghaidh aonaid		297			429.50	

Forchostais Seasta in aghaidh Uair Shaothair Dhíreach

$$\begin{aligned}
 &= \frac{€579,550}{(15,110 \times 6 \text{ uair}) + (8,325 \text{ aonad} \times 9 \text{ uair})} \\
 &= \frac{€579,550}{165,585 \text{ uair}} \\
 &= €3.50 \text{ [1]}
 \end{aligned}$$

Cuntas Trádála Buiséadaithe don bhliain dar críoch 31/12/2023.

Díolacháin	(15,200 * €360) + (8,400 * €410)		8,916,000[2]
Lúide Costas Díolachán			
Stoc Tosaigh	(900 * €210) + (750 * €290)	406,,500[2]	
Costas na Déantúsaíochta		8,055,160[1]	
Lúide Stoc Deiridh	(810 * €297) + (675 * €429.50)	(530,482.50) [2]	<u>7,931,177.50</u>
Ollbhrabús			<u>984,822.50[2]</u>

(e)

10

(i) Tabhair breac-chuntas ar an gcúis a bhfuil gá le rialú buiséid in eagraíocht.

Is gá rialú buiséid chun

1 Plean feidhmiúcháin a dhéanamh - treochlár é an buiséad don ghnólacht.

2 Réimsí cúraim a shainithint chun treo agus spreagadh a thabhairt don bhfoireann chun a spriocanna a bhaint amach.

3 Chun costais agus ioncaim a thuar chun insreabhadh agus eis-sreabhadh airgid a phleanáil agus smacht a fháil ar chostais.

4 Riachtanais amhábhair a phleanáil chun déanamh cinnte de go mbaintear amach leibhéil táirgthe.

5 Riachtanais saothair a phleanáil chun cinntiú go bhfuil go leor baill foirne chun freastal ar gach réimse.

6 Chun cinntiú go n-úsáidtear acmhainní go h-éifeachtach agus chun bheith in ann dul i ngleic le cúinsí athraitheacha.

7 Chun figiúirí buiséadaithe a chuir i gcomparáid le figiúirí iarbhír agus athraithe a aithint.

(ii) Mínigh cad atá i gceist le athraitheas fabhrach

Tarlaíonn athraitheas fabhrach nuair atá costais iarbhír níos ísle ná costais buiséadaithe.

Mínigh conas a bhféadfadh sé teacht chun cinn i gcuideachta déantúsaíochta

Seans go dtiocfaidh athraitheas fabhrach chun cinn más fíor ceann díobh seo a leanas:

- Tá praghas ceannacháin amhábhair níos lú ná mar a tuaradh mar gheall ar bhairinneachtaí scala nó costais iomportála níos ísle/Lascaine ar íocaíochtaí luath.
- Níor ghá an méid céanna uaireanta saothar (costais pá níos ísle) mar gheall ar tháirgeacht níos fearr ó fhostaithe.
- Ní raibh costais fruilithe trealamh speisialta chomh ard is a bhí á dtuar mar gheall ar fharasbarr trealaimh ar an margadh cíosa.
- Tá costais ríchíos paitinní níos lú ná mar a tuaradh mar gheall ar na paitinní ag druidim lena dáta éaga.

Nóta mínithe	Úsáid
	Gné cheart (n marc)
	Gan aon mharc bronnta. Freagra mícheart nó neamhleor
	Déan tagairt do nótaí/oibriú
	Leathanach feicthe ag an scrúdaitheoir / faisnéis neamhbhailí
	Freagra farasbairr nó cuid de fhreagra. Bronnadh marcanna in áit eile
	Lúide marc amháin – Pionós, Áireamh Mícheart, Figiúr as Áit, Neamh-Aistriú.
	Trasuíomh iomlán.
	Cuir líne faoi

Coimisiún na Scrúduithe Stáit

Marcanna Breise as ucht freagairt trí Ghaeilge

Léiríonn an tábla thíos an méid marcanna breise ba chóir a bhronnadh ar iarrthóirí a ghnóthaíonn níos mó ná 75% d'iomlán na marcanna.

N.B. Ba chóir marcanna de réir an ghnáthrata a bhronnadh ar iarrthóirí nach ngnóthaíonn níos mó ná 75% d'iomlán na marcanna don scrúdú. Ba chóir freisin an marc bónais sin **a shlánú síos**.

Tábla 300 @ 5%

Bain úsáid as an tábla seo i gcás na n-ábhar a bhfuil 300 marc san iomlán ag gabháil leo agus inarb é 5% gnáthrata an bhónais.

Bain úsáid as an ngnáthrata i gcás 225 marc agus faoina bhun sin. Os cionn an mharc sin, féach an tábla thíos.

Bunmharc	Marc Bónais
226	11
227 - 233	10
234 - 240	9
241 - 246	8
247 - 253	7
254 - 260	6

Bunmharc	Marc Bónais
261 - 266	5
267 - 273	4
274 - 280	3
281 - 286	2
287 - 293	1
294 - 300	0

the 1990s, the number of people in the world who are under 15 years of age has increased by 1.5 billion (United Nations 1999).

There is a growing awareness of the need to address the needs of children in the 21st century. The United Nations Convention on the Rights of the Child (1989) has been signed by 112 countries, and the United Nations Millennium Declaration (2000) has set out a commitment to 'ensure that all children, everywhere, have access to primary education by the year 2015'. The United Nations Secretary-General Kofi Annan (1999) has called for 'a new global compact for children'.

There is a growing awareness of the need to address the needs of children in the 21st century. The United Nations Convention on the Rights of the Child (1989) has been signed by 112 countries, and the United Nations Millennium Declaration (2000) has set out a commitment to 'ensure that all children, everywhere, have access to primary education by the year 2015'. The United Nations Secretary-General Kofi Annan (1999) has called for 'a new global compact for children'.

There is a growing awareness of the need to address the needs of children in the 21st century. The United Nations Convention on the Rights of the Child (1989) has been signed by 112 countries, and the United Nations Millennium Declaration (2000) has set out a commitment to 'ensure that all children, everywhere, have access to primary education by the year 2015'. The United Nations Secretary-General Kofi Annan (1999) has called for 'a new global compact for children'.

There is a growing awareness of the need to address the needs of children in the 21st century. The United Nations Convention on the Rights of the Child (1989) has been signed by 112 countries, and the United Nations Millennium Declaration (2000) has set out a commitment to 'ensure that all children, everywhere, have access to primary education by the year 2015'. The United Nations Secretary-General Kofi Annan (1999) has called for 'a new global compact for children'.

There is a growing awareness of the need to address the needs of children in the 21st century. The United Nations Convention on the Rights of the Child (1989) has been signed by 112 countries, and the United Nations Millennium Declaration (2000) has set out a commitment to 'ensure that all children, everywhere, have access to primary education by the year 2015'. The United Nations Secretary-General Kofi Annan (1999) has called for 'a new global compact for children'.

There is a growing awareness of the need to address the needs of children in the 21st century. The United Nations Convention on the Rights of the Child (1989) has been signed by 112 countries, and the United Nations Millennium Declaration (2000) has set out a commitment to 'ensure that all children, everywhere, have access to primary education by the year 2015'. The United Nations Secretary-General Kofi Annan (1999) has called for 'a new global compact for children'.

There is a growing awareness of the need to address the needs of children in the 21st century. The United Nations Convention on the Rights of the Child (1989) has been signed by 112 countries, and the United Nations Millennium Declaration (2000) has set out a commitment to 'ensure that all children, everywhere, have access to primary education by the year 2015'. The United Nations Secretary-General Kofi Annan (1999) has called for 'a new global compact for children'.